

Métropole télévision SA e. a.
tegen
Commissie van de Europese Gemeenschappen

„Mededinging — Besluiten van ondernemersverenigingen —
Overeenkomsten tussen ondernemingen — Ontheffingsbeschikking”

Arrest van het Gerecht (Eerste kamer — uitgebreid) van 11 juli 1996 II - 652

Samenvatting van het arrest

1. *Beroep tot nietigverklaring — Natuurlijke of rechtspersonen — Handelingen die hen rechtstreeks en individueel raken — Beschikking waarbij Commissie op grond van artikel 85, lid 3, van het Verdrag ontheffing verleent voor statutaire bepalingen van vereniging van radio- en televisieomroepen — Beroep van concurrerende televisieomroep aan wie uit lidmaatschap van vereniging voortvloeiende voordelen worden ontzegd — Ontvankelijkheid (EEG-Verdrag, art. 173; verordening nr. 17, art. 19, lid 3)*
2. *Mededinging — Mededingingsregelingen — Verbod — Ontheffing — Voorwaarden — Onmisbaarheid van mededingingsbeperkingen — Voorwaarden voor lidmaatschap van vereniging van radio- en televisieomroepen — Voorafgaand onderzoek of voorwaarden objectief zijn en voldoende nauwkeurig om uniforme en niet-discriminerende toepassing jegens alle kandidaten mogelijk te maken — Plicht van Commissie — Ontheffing slechts gebaseerd op enkele vervullen van bijzondere publieke opdracht — Ontoelaatbaarheid (EEG-Verdrag, art. 85, lid 3, sub a, en 90, lid 2)*

1. Een beschikking waarbij de Commissie op grond van artikel 85, lid 3, van het Verdrag ontheffing verleent voor de statutaire bepalingen van een vereniging van radio- en televisieomroepen, en die het mogelijk maakt dat een met die vereniging en al haar leden binnen de gemeenschappelijke markt concurrerende televisieomroep de uit het lidmaatschap van die vereniging voortvloeiende concurrentievoordelen worden ontzegd, beïnvloedt de concurrentiepositie van die omroep. Derhalve moet deze omroep als een belanghebbende derde in de zin van artikel 19, lid 3, eerste zin, van verordening nr. 17 worden aangemerkt en heeft hij het recht door de Commissie te worden betrokken bij de administratieve procedure tot vaststelling van de beschikking. In dezelfde hoedanigheid moet hij worden geacht door de beschikking individueel te worden geraakt in de zin van artikel 173 van het Verdrag.

Dienaangaande is het van geen belang, dat de omroep bij de door de Commissie georganiseerde hoorzitting slechts aanwezig was zonder een specifiek standpunt in te nemen of dat hij geen gebruik heeft gemaakt van de procedurele rechten die hij ontleent aan artikel 19, lid 3. Het bij dit artikel verleende procedurele recht is immers niet afhankelijk van enige voorwaarde betreffende de wijze waarop het wordt uitgeoefend. Zou de procesbevoegdheid van bepaalde derden die tijdens de administratieve procedure procedurele rechten genieten, afhankelijk worden gesteld van hun daadwerkelijke deelneming aan die procedure, dan zou hierdoor een extra ontvankelijkheidsvoorwaarde worden geïntroduceerd in de vorm van een verplichte precontentieuze procedure, terwijl die voorwaarde niet in artikel 173 van het Verdrag is voorzien.

Verder wordt de betrokken omroep door de beschikking rechtstreeks geraakt doordat er een rechtstreeks verband bestaat tussen de beschikking, die geen uitvoeringsmaatregelen behoeft, en de beïnvloeding van de concurrentiepositie van de omroep.

2. Voor een individuele ontheffingsbeschikking van de Commissie op grond van artikel 85, lid 3, van het Verdrag is vereist, dat de overeenkomst tussen ondernemingen of het besluit van een ondernemersvereniging cumulatief voldoet aan de vier voorwaarden van die bepaling. De ontheffing moet worden geweigerd wanneer aan een van de vier voorwaarden niet is voldaan. Teneinde meer bepaald te beoordelen, of de mededingingsbeperkingen ten gevolge van de regels betreffende het lidmaatschap van een vereniging van radio- en televisieomroepen die haar leden concurrentievoordelen biedt, onmisbaar zijn in de zin van die bepaling, moet de Commissie eerst nagaan, of die regels objectief zijn en voldoende nauwkeurig om een uniforme en niet-discriminerende toepassing jegens alle potentiële gewone leden mogelijk te maken. De onmisbaarheid van de betrokken beperkingen kan namelijk slechts correct worden beoordeeld, wanneer die prealabele voorwaarde is vervuld.

In dat verband kan de Commissie het enkele feit dat de leden van de vereniging een bijzondere publieke opdracht vervullen, die in wezen wordt omschreven door een verwijzing naar de opdracht van het

beheer van diensten van algemeen economisch belang, bedoeld in artikel 90, lid 2, van het Verdrag, niet zonder nadere rechtvaardiging als criterium voor het verlenen van een ontheffing in aanmerking nemen, wanneer die bepaling niet van toepassing is. Ofschoon de Commissie zich in het kader van een algemene

beoordeling voor het verlenen van een ontheffing krachtens artikel 85, lid 3, van het Verdrag kan baseren op overwegingen betreffende het algemeen belang, moet zij evenwel aantonen, dat dergelijke overwegingen vereisen, dat de mededingingsbeperkingen ten gevolge van de regels van de vereniging onmisbaar zijn.